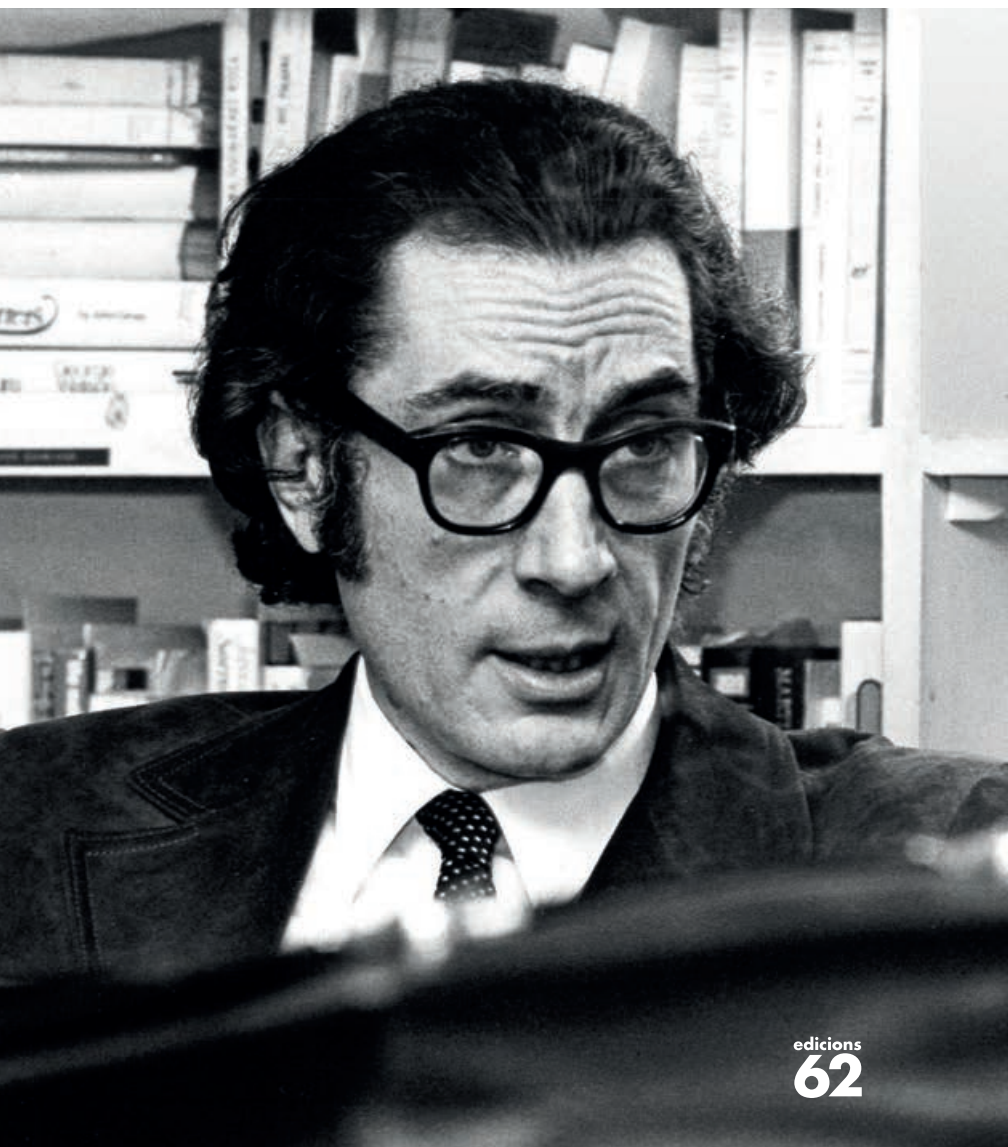

JOAN FERRATÉ
LECTURA DE
«LA TERRA GASTADA»,
DE T. S. ELIOT

JOAN FERRATÉ

*Lectura de «La terra gastada»,
de T. S. Eliot*

*Text original, versió catalana
i comentari*

EDICIÓ DE JORDI CORNUDELLA

Edicions 62

Barcelona

Primera edició: setembre del 2024

© Hereva de Joan Ferraté, 2024

© pel text original de T. S. Eliot: The Estate of T. S. Eliot
i Faber & Faber Ltd.

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Av. Diagonal, 662-663 – 08034 Barcelona
www.edicions62.cat
info@edicions62.cat

Compost a Moelmo, scp

Dipòsit legal: B. 15.542-2024
ISBN: 978-84-297-8137-3

*La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals
perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.
En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agràim que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa
dels autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si heu de fotocopiar
o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través
del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.*

TAULA

Nota a la segona edició (Jordi Cornudella) 9

LECTURA DE «LA TERRA GASTADA», DE T. S. ELIOT

Prefaci 13

LA TERRA GASTADA

TEXT ORIGINAL I VERSIÓ CATALANA

T. S. Eliot, *The Waste Land* / *La terra gastada*

I. The Burial of the Dead	24
I. L'enterrament dels morts	25
II. A Game of Chess	30
II. Una partida d'escacs	31
III. The Fire Sermon	38
III. El sermó de foc	39
IV. Death by Water	48
IV. Mort per aigua	49
V. What the Thunderr Said	50
V. El que va dir el tro	51
Notes on <i>The Waste Land</i>	58
Notes a <i>La terra gastada</i>	59

COMENTARI

Introducció	75
Epígraf	93

Dedicatòria	94
I. L'enterrament dels morts	95
II. Una partida d'escacs	128
III. El sermó de foc	146
IV. Mort per aigua	178
V. El que va dir el tro	187

SUPLEMENT

Tres textos sobre Eliot i *La terra gastada*

1. Carta al <i>Times Literary Supplement</i>	213
2. De T. S. Eliot	216
3. La imperfecció de <i>The Waste Land</i>	218

APÈNDIX

Esmenes i notes autògrafes de Joan Ferraté no incorporades al text	225
--	-----

I. THE BURIAL OF THE DEAD

April is the cruellest month, breeding
Lilacs out of the dead land, mixing
Memory and desire, stirring
Dull roots with spring rain.
Winter kept us warm, covering
Earth in forgetful snow, feeding
A little life with dried tubers.
Summer surprised us, coming over the Starnbergersee
With a shower of rain; we stopped in the colonnade, 10
And went on in sunlight, into the Hofgarten,
And drank coffee, and talked for an hour.
Bin gar keine Russin, stamm' aus Litauen, echt deutsch.
And when we were children, staying at the arch-duke's,
My cousin's, he took me out on a sled,
And I was frightened. He said, Marie,
Marie, hold on tight. And down we went.
In the mountains, there you feel free.
I read, much of the night, and go south in the winter.

What are the roots that clutch, what branches grow
Out of this stony rubbish? Son of man, 20
You cannot say, or guess, for you know only
A heap of broken images, where the sun beats,
And the dead tree gives no shelter, the cricket no relief,
And the dry stone no sound of water. Only
There is shadow under this red rock,

I. L'ENTERRAMENT DELS MORTS

Cruel arriba el mes d'abril, llevant
lilàs en terres mortes, barrejant
memòria i desig, estarrufant
amb la pluja les arrels ertes.
L'hivern ens va tenir calents, colgant
la terra sota neu d'oblit, peixant
vides exigües amb tubèrculs.
L'estiu ens va sorprendre venint damunt del Starnbergersee
amb un ram de pluja; ens vam quedar sota dels porxos
i vam seguir, amb el sol, cap al Hofgarten 10
i vam prendre cafè i parlar com una hora.
Bin gar keine Russin, stamm' aus Litauen, echt deutsch.
I quan érem petits, uns dies a casa l'arxiduc,
a casa el meu cosí, se'm va endur en un trineu,
i em vaig esgarrifar. Deia, Marie,
Marie, agafa't fort. I ens deixàvem lliscar.
A la muntanya, és que et sents lliure.
Llegeixo, bona part de la nit, i en ser hivern vaig al sud.

¿Quines són les arrels que s'arrapen, quines branques
creixen
en aquesta pedregosa desferra? Fill de l'home, 20
tu no ho pots dir ni endevinar, tu no coneixes
sinó un munt d'imatges fetes a trossos, on el sol bat
i on l'arbre mort no dóna empara ni dóna el grill consol
ni remor d'aigua el roquerar eixut. Només
hi ha ombra al dessota d'aquesta roca roja,—

(Come in under the shadow of this red rock),
 And I will show you something different from either
 Your shadow at morning striding behind you
 Or your shadow at evening rising to meet you;
 I will show you fear in a handful of dust. 30

*Frisch weht der Wind
 Der Heimat zu.
 Mein Irisch Kind,
 Wo weilest du?*

«You gave me hyacinths first a year ago;
 They called me the hyacinth girl».
 —Yet when we came back, late, from the hyacinth garden,
 Your arms full, and your hair wet, I could not
 Speak, and my eyes failed, I was neither
 Living nor dead, and I knew nothing, 40
 Looking into the heart of light, the silence.
Oed' und leer das Meer.

Madame Sosostris, famous clairvoyante,
 Had a bad cold, nevertheless
 Is known to be the wisest woman in Europe,
 With a wicked pack of cards. Here, said she,
 Is your card, the drowned Phoenician Sailor,
 (Those are pearls that were his eyes. Look!)
 Here is Belladonna, the Lady of the Rocks,
 The lady of situations. 50
 Here is the man with three staves, and here the Wheel,
 And here is the one-eyed merchant, and this card,
 Which is blank, is something he carries on his back,
 Which I am forbidden to see. I do not find
 The Hanged Man. Fear death by water.
 I see crowds of people, walking round in a ring.
 Thank you. If you see dear Mrs. Equitone,

vine a l'ombra d'aquesta roca roja—
 i et mostraré una cosa que és diferent tant de
 la teva ombra al matí corrent darrera teu
 com de l'ombra a la tarda que creix al davant teu;
 et mostraré la por en un grapat de pols. 30

*Frisch weht der Wind
 der Heimat zu.
 Mein Irisch Kind,
 wo weilest du?*

«Em vas donar jacints, primer, fa un any;
 la noia dels jacints, em deien».
 —Però quan, tard, tornàvem del jardí dels jacints,
 plens els teus braços, i el teu cabell mullat, jo no podia
 parlar, els ulls se'm velaven, no em sentia
 ni viu ni mort, res no sabia, 40
 la mirada en el cor de la llum, el silenci.
Oed' und leer das Meer.

Madame Sosostriis, famosa endevinaire,
 tenia un refredat, i amb tot
 cap de més hàbil no se'n sap enlloc d'Europa
 amb un maligne joc de cartes. Aquí, deia,
 teniu la vostra carta, el Mariner Fenici
 que s'ha negat (el que eren ulls són perles. Ep!),
 i aquesta és Belladona, la Dama de les Roques,
 madona dels topants. 50
 Hi ha aquí l'home dels tres bastos, i aquí teniu la Roda,
 i aquí el mercader borni, i aquesta carta d'ara,
 tota buida, és quelcom que tragina a l'esquena
 que m'és defès de destriar. No trobo
 la carta del Penjat. Temeu la mort per aigua.
 Veig colles grans de gent, que en un redol fan voltes.
 Gràcies. Si veieu la senyora Equitona

Tell her I bring the horoscope myself:
 One must be so careful these days.

Unreal City, 60
 Under the brown fog of a winter dawn,
 A crowd flowed over London Bridge, so many,
 I had not thought death had undone so many.
 Sighs, short and infrequent, were exhaled,
 And each man fixed his eyes before his feet.
 Flowed up the hill and down King William Street,
 To where Saint Mary Woolnoth kept the hours
 With a dead sound on the final stroke of nine.
 There I saw one I knew, and stopped him, crying: «Stetson!
 You who were with me in the ships at Mylae! 70
 That corpse you planted last year in your garden,
 Has it begun to sprout? Will it bloom this year?
 Or has the sudden frost disturbed its bed?
 O keep the Dog far hence, that's friend to men,
 Or with his nails he'll dig it up again!
 You! hypocrite lecteur! — mon semblable, — mon frère!».

digueu-li que li porto l'horòscop jo mateixa:
en aquests temps, cal anar amb tant de compte.

Irreal Ciutat, 60
sota la boira saura d'una aurora d'hivern,
fluïa una gentada pel Pont de Londres, tants
que mai cregut no hauria que en desfés la mort tants.
Sospirs, curts i espaiats, s'exhalaven, cada home
tenia fits els ulls al davant dels seus peus.
Costa amunt afluïen i, per King William Street,
avall cap on Saint Mary Woolnoth donava l'hora
amb un so esmorteït al pic final de nou.
Vaig veure un conegut i vaig cridar-lo: «Stetson!
Tu que eres junt amb mi en els vaixells de Miles! 70
El cos que vas plantar l'any passat al teu hort,
¿ha començat ja a créixer? ¿Farà florida enguany?
¿No li ha fet malbé el llit, la gelor inesperada?
Fes fora d'allà el Gos, aquest amic de l'home,
si no, amb les seves urpes tornarà a descolgar-lo!
Tu! Hypocrite lecteur! — mon semblable, — mon frère!».